

AAPO JUMPPANEN
 YTT, FM, Tutkijatohtori
 Helsingin yliopisto, Ruralia-instituutti

Kanadan kuulumisia

– Sosiologi Murray Knuttilan haastattelu

Professori Murray Knuttila Brockin yliopistosta vieraili Helsingin yliopiston Ruralia-instituutissa touko-kesäkuussa 2017. Knuttilalla on takanaan pitkä akateeminen ura tutkimuksen ja yliopistohallinnon parissa. Viime aikoina hänen tutkimusaiheitaan ovat olleet muun muassa miestutkimus sekä yhteiskuntateoria. Hänen viimeisin teoksena *Paying for Masculinity: Boys, Men and the Patriarchal Dividend* on julkaistu vuonna 2016.

Knuttilan kiinnostus Suomeen ei ole puhdasta sattumaa. Hänen isovanhempansa ovat nimittäin muuttaneet Etelä-Pohjanmaalta Kanadaan 1900-luvun alussa, ja Murray varttui Saskatchewanin New Finlandin suomalaisyhteisössä. Sukunimen alkuperäinen muotokin on ollut Knuuttila, mutta siirtolaisviranomaiset olivat lyhentäneet sen Knuttilaksi. Vierailu Alahärmän Knuuttilan raitilla sekä Suomen siirtolaimuseossa Peräseinäjoella, jonne Murrayn sedän talo on siirretty Kanadasta, toivatkin hänet konkreettisesti juurilleen.

Ruralia-instituutissa Seinäjoella Knuttila tutki suomalaisten perhetilojen viljelijämiesten selviytymistä globalisaation paineessa. Tutkimusjaksonsa aikana hän haastatteli miespuolisia viljelijöitä sekä Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliiton edustajia. Knuttila on toteuttanut samankaltaista tutkimusta myös Saskatchewanin provinssissa Kanadassa, jossa maatalouden vapauttaminen

kansainväliselle kilpailulle on aiheuttanut taloudellisia ja sosiaalisia ongelmia viljelijäyhteisöissä. Suomessa kerätty haastatteluaineisto mahdollistaakin vertailevan tutkimuksen kahden maan välillä.

Knuttilan mukaan Kanadan maaseutu on muuttunut merkittävästi viimeisten 60 vuoden aikana. Maatilojen määrä on vähentynyt voimakkaasti. Jäljelle jäävien maatilojen keskikoko on kuitenkin kasvanut merkittävästi. Kanadalaiset maatilat voidaan häneen mukaansa tyypitellä kolmeen ryhmään. Harrastustilat ovat lähinnä omistajien virkistätymistä varten, perheviljelmät ovat toimeentulon lähde ja niillä perheenjäsenet tekevät suurimman osan työstä. Suurtiloilla on ammattimaisesti toimiva johto sekä paljon palkattua työvoimaa. Maatilat ovat myös erikoistuneet ja oma-varaisuuden ajatuksesta on luovuttu. Kaikki edellä mainittu on johtanut siihen, että paikalliset viljelijäyhteisöt ovat pienentyneet merkittävästi. Koko maan tasolla viljelijät ovat myös aiempaa hajanaisempi ryhmä, sillä tuotannon voimakkaan erikoistumisen myötä heidän on vaikeata löytää yhteisymmärrystä parhaasta tavasta valvoa omia etujaan. Toisaalta samaan aikaan maataloustuotanto on kasvanut merkittävästi Kanadassa. Knuttilan mukaan on kuitenkin syytä kysyä, onko ruuan tuotannon lisääminen tapahtunut elintarviketurvallisuuden, ympäristön ja talouden kannalta kestävällä tavalla?

Professori Murray Knuttila Brockin yliopistosta vieraili Ruralia-instituutissa.

Voimakkaan kaupungistumisen myötä maaseutututkimuksen suosio on Kanadassa laskenut. Aiemmin aktiivisesti toiminut Canadian Association for Rural Studies on lakkautettu. Maaseutututkijat ovat siirtyneet tekemään ruokatutkimusta tai liittyneet amerikkalaiseen Rural Sociological Society – yhdistykseen. Monet kanadalaiset tutkijat myös osallistuvat eurooppalaisten maaseutututkimus-yhdistysten järjestämiin tilaisuuksiin sekä maaseutusosiologian maailmankongressiin. Knuttilan mukaan maaseutututkimuksen kansallisen kattojärjestön puute Kanadassa ei ole niin paha asia kuin saattaisi äkkiseltään olettaa: ”Tutkijat haluavat jakaa ideansa maailmanlaajuisesti, eivätkä vain keskustella maanmiestensä kanssa, globalisaation aikakaudella tämä on sangen luonnollinen kehityskulku” hän tiivistää.

Kysyttäessä kanadalainen ja suomalaisen maaseudun eroista Knuttila nostaa esille pinnanmuodot, ilmaston ja maatilojen koon, joka on Kanadassa huomattavasti suurempi. Suomen EU-jäsenyys on myös merkittävä ero, samoin se, että kanadalainen maatalous on vientorientoitunutta siinä missä suomalainen palvelee ennen kaikkea kotimarkkinoita. Toisaalta suomalaiset ja kanadalaiset perheviljelmät kohtaavat tänä päivänä samanlaisia globaaleja paineita. Molemmissa maissa maatilojen koneiden, polttoaineiden ja lannoitteiden hinnat nousevat jatkuvasti, mutta ruuan hinnat vaihtelevat voimakkaasti. Samaan aikaan suuremmat maatilat ovat

tarpeen, mikä entisestään lisää viljelijöiden riskejä. Sekä Suomessa että Kanadassa tiukentunut kilpailutilanne on kasannut merkittäviä paineita perheviljelijöiden hartioille. Monet lopettavat ja myyvät maansa suuremmilla tiloille. Tämä muuttaa maaseutuyhteisöjen rakennetta. Länsi-Kanadassa muutosten paine onkin johtanut miespuolisten viljelijöiden itsemurhalukujen nousuun. Suomessa tilanne näyttää Knuttilan mukaan päällisin puolin paremmalta. Haastattelussa tosin selvisi, ettei äärimmäinen psyykkinen ja fyysinen väsymys ole tuntematonta suomalaistenkaan viljelijöiden parissa. Aihe edellyttää kuitenkin vielä lisää tutkimusta.

Suomen ja Kanadan yhteiskuntia yleisellä tasolla verrattaessa Knuttila näkee paljon yhtäläisyyksiä esimerkiksi sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestämisessä sekä koulutusjärjestelmässä. Suurin ero maiden välillä on hänen mukaansa Kanadassa valloilla oleva politiikka, joka keskittää hallinnon, julkiset palvelut ja liiketoiminnan suuriin kaupunkiin kuten Torontoon. Knuttilan mukaan Helsinki on vahva kaupunki, mutta Suomessa myös hajasijoitetaan paljon. Niinpä yliopistoja, suuria yrityksiä ja valtionhallinnon yksiköitä löytyy maan kaikista osista. Tämä tarjoaa Kanadaa paremmat mahdollisuudet pitää maaseutu asuttuna. Knuttila toivoisikin kotimaahansa suomalaistyyppistä hajauttamisen politiikkaa maaseudun aseman parantamiseksi.